

હિમ બેટો

એક ગામ હતું. ગામને પાદરે એક વડ હતો. તેમાં 'હિમબાપા' કરીને ખૂબ ઘરડા બાપા રહેતા હતા. હિમબાપાને એક દીકરો હતો, તેનું નામ હિમબેટો. હિમબેટો ખૂબ જ અભિમાની અને ગપ્પીદાસ હતો. જૂઠું તો વાતવાતમાં બોલે. બીજાને એમ જ લાગે કે તે ઘણો જ હોશિયાર અને જબરો લાગે છે.

હિમબેટો નવરો બેઠો તરંગો કરે. તેણે એક દિવસ વિચાર્યું કે મારા બાપા તો ઘરડા થઈ ગયા છે. એમનાથી હવે પોતાનું કંઈ કામ થઈ શકતું નથી. તે બીજું શું કરી શકે? પરંતુ હું ધારું તો લોકોને ટાઢથી ઘણા વધારે ઠારી દઉં. મને કોઈ હરાવી શકે તેમ નથી. ભલેને ગમે તે મારી સામે આવે. બધાને હું હરાવી દઉં. આમ વિચારતો હિમબેટો દોડતો દોડતો રસ્તા ઉપર આવ્યો.

એક પૈસાદાર માણસ ઘોડાગાડીમાં બેસીને ગરમ કપડાં પહેરીને આવતો હતો તેની સામે જોઈને હિમબેટો હસવા લાગ્યો અને મનમાં બોલ્યો, 'અરે ! તું તારે ગમે તેમ કરને, મારાથી

બચવા તેં ગરમ કપડાં પહેર્યાં છે. પરંતુ મારી સામે તારું કાંઈ ચાલશે નહિ. મારો બાપ ઘરડો થયો છે એટલે તેનો પરચો તને ન મળ્યો હોય તે સ્વાભાવિક છે. પણ હું તો તને ઘડીના છઠ્ઠા ભાગમાં હતો ન હતો કરી નાખીશ. પછી તારો ગરમ કોટ હોય કે ધાબળો ! મારી પાસે કાંઈ ન ચાલે.’ આમ બબડતો હિમબેટો તો ચાલ્યો પૈસાદાર માણસ પાસે અને તેને હેરાન પરેશાન કરવા લાગ્યો. ઘડીક ધાબળાની નીચે જઈને તેના પગ ધ્રુજાવે તો ઘડીક નાકમાં ઘૂસી જાય અને આંખમાં પાણી લાવી દે, તો કોઈવાર છાતી ઉપર ચડીને તેના આખા શરીરને ધ્રુજાવે.

આમ થવાથી પેલા માણસને ઠંડી લાગવા માંડી. ઘોડાને ઝડપથી દોડાવવા તેણે ઘોડાગાડીવાળાને હુકમ કર્યો અને બોલ્યો કે, ‘જલદી કર ! નહિતર આટલી બધી ઠંડીમાં મારા રામ રમી જશે !’

હિમબેટો તેને વધારે હેરાન કરવા લાગ્યો. તેણે તેના ઉપર એવું જાદુ કર્યું કે પેલા માણસને આખા શરીરમાં ઠંડી ચડી ગઈ. તેનું આખું શરીર ઠંડુંબોળ થઈ ગયું. તેનાથી બોલી પણ શકાતું નહોતું. છતાં જોર કરી બોલી ઊઠ્યો. ‘અરે ! જલદી કર, ઝડપથી મને ઘર ભેગો કર !’ છેવટે ઘેર પહોંચતાં તો તે અધમૂઓ થઈ ગયો. બધા તેને ઉપાડીને ગાડીમાંથી ઘરમાં લઈ ગયા.

હિમબેટો તો ઉપડ્યો હિમબાપા પાસે. આવીને પોતાની બડાઈ મારવા લાગ્યો, ‘બાપુ ! આજે મેં કેવા કદાવર અને જાડા અમીરને ઠારીને બરફ જેવો બનાવી નાખ્યો ! એવા માણસને તમે કદી ન જ ઠારી શકો !’

હિમબાપા મૂંઝામું હસ્યા અને દાઢી હલાવતાં બોલ્યા, ‘અરે ! પાજી છોકરા ! તારી તાકાતની ને હિંમતની આટલી ડંફાસ હાંકવાની બહુ ઉતાવળ કર મા. એ ખરું કે તે એને ટાઢથી ઠારી નાખ્યો, પણ એમાં તેં કોઈ મોટું કામ નથી કર્યું. આ સામે જે ચીંથરેહાલ મજૂર અને તેના ઘોડાને તું જુએ છે ને? એને ઠારી નાખે તો ખરો !’

હિમબેટો તો એકદમ આનંદમાં આવીને બોલી ઊઠ્યો, ‘ઓ...હો... ! એમ વાત છે ને? એને તો ઘડીના છઠ્ઠા ભાગમાં ઠરાવી નાખું !’

મજૂર જંગલમાં ગયો, ત્યાં જઈને તેણે કુહાડી કાઢી અને માંડ્યો ઝાડ ધડાધડ કાપવા. હિમબેટો તેની પાસે પહોંચી ગયો. મજૂર જોરથી ઝાડ કાપતો, તેથી તેનાં છોડિયાં ઊડી ઊડીને હિમબેટાને વાગવા લાગ્યાં.

હિમબેટો ઘડીક તેના હાથ ઉપર તો ઘડીક તેના પગ ઉપર કે કોલરમાં ઘૂસી જાય. પરંતુ તેને તો કંઈ જ ફરક પડ્યો નહિ. મહેનત કરવાથી તેના હાથમાં પરસેવો વળતો હતો. તેથી હાથ-મોજાં પણ કાઢી નાખવા પડ્યાં.

હિમબેટો થાકીને પોતે જ પીગળવા માંડ્યો છતાં તેણે મજૂરને પજવવાની કોઈ યુક્તિ બાકી રાખી નહીં. પછી તે મનમાં બોલી ઊઠ્યો. ‘કાંઈ વાંધો નહિ. હું તને ઠરાવ્યા વિના છોડવાનો નથી જ. તું ઘેર પાછો ફરીશ ત્યારે તારાં હાડકાં ટાઢાં કરી નાખીશ !’ આમ કહી તે મજૂરનાં હાથ-મોજામાં ઘૂસી ગયો.

હિમબેટો મજૂરનાં મોજામાં બેઠો બેઠો મજૂરની રાહ જોવા લાગ્યો. મજૂર તો લાકડાં કાપતો જ રહ્યો. આખું ગાડું લાકડાંથી છલોછલ ભરાઈ ગયું ત્યારે જ મજૂરને થયું કે હવે પાછો ઘેર જાઉં. મજૂર મોજાં પાસે આવ્યો. પહેરવાની કોશિશ કરી પરંતુ મોજાં ઠંડીના લીધે કડક થઈ ગયાં હતાં. વળી હિમબેટો અંદર લપાઈને બેસી ગયો હતો.

મજૂર તો મોજાંને કુહાડી લઈને ધોકાવવા માંડ્યો. હિમબેટો તો રોડે રોડે પાડવા લાગ્યો. માંડ માંડ છટકીને ત્યાંથી ભાગ્યો. મજૂર લાકડાં લઈને ઘોડીને દોડાવતો ઘેર ચાલ્યો ગયો.

હિમબેટો પડતો-અથડાતો હિમબાપા પાસે આવ્યો. હિમબાપા તેને જોઈને ખડખડાટ હસવા લાગ્યા. બોલ્યા, ‘કેમ બેટા ! શું થયું ?’

હિમબેટો બોલ્યો, મજૂરને ટાઢમાં ઠારી નાખવા ગયો પરંતુ મારાં જ હાડકાં ખોખરાં થઈ ગયાં.

હિમબાપા બોલ્યા, ‘બેટા ! તને પાઠ શીખવા મળ્યો કે આળસુ માણસને બધા જ હરાવી શકે. જ્યારે મહેનત કરીને જીવતા મજૂરને કોઈ હરાવી ન શકે. માટે આ વાત જિંદગીમાં કદી ન ભૂલતો.’

હિમબેટો ત્યારથી અભિમાન કરવાનું ભૂલી ગયો.

(સૌજન્ય : ‘વાર્તાથી વિચાર’માંથી)

